

283

ZÁKON

ze dne 8. dubna 2004,

kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 265/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna trestního řádu

Čl. I

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění zákona č. 57/1965 Sb., zákona č. 58/1969 Sb., zákona č. 149/1969 Sb., zákona č. 48/1973 Sb., zákona č. 29/1978 Sb., zákona č. 43/1980 Sb., zákona č. 159/1989 Sb., zákona č. 178/1990 Sb., zákona č. 303/1990 Sb., zákona č. 558/1991 Sb., zákona č. 25/1993 Sb., zákona č. 115/1993 Sb., zákona č. 292/1993 Sb., zákona č. 154/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu České republiky vyhlášeného pod č. 214/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu České republiky vyhlášeného pod č. 8/1995 Sb., zákona č. 152/1995 Sb., zákona č. 150/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 166/1998 Sb., zákona č. 191/1999 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu České republiky vyhlášeného pod č. 77/2001 Sb., zákona č. 144/2001 Sb., zákona č. 265/2001 Sb., nálezu Ústavního soudu České republiky vyhlášeného pod č. 424/2001 Sb., zákona č. 200/2002 Sb., zákona č. 226/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 218/2003 Sb., zákona č. 279/2003 Sb., zákona č. 237/2004 Sb. a zákona č. 257/2004 Sb., se mění takto:

1. V § 8 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Z důvodů uvedených v odstavci 2 může státní zástupce a po podání obžaloby nebo návrhu na potrestání předseda senátu nařídit sledování bankovního účtu nebo účtu u Střediska cenných papírů, a to nejvýše po dobu šesti měsíců. Trvá-li účel, pro který bylo sledování účtu nařízeno, i po této době, lze toto sledování prodloužit na základě příkazu orgánu, před kterým je řízení v té době vedeno, o dalších šest měsíců, a to i opakovaně. Údaje získané podle tohoto ustanovení nelze využít pro jiný účel než pro trestní řízení, v jehož rámci byly získány.“

Dosavadní odstavce 3 až 5 se označují jako odstavce 4 až 6.

2. V § 8 odst. 6 se číslo „4“ nahrazuje číslem „5“.

3. Za § 11 se vkládá nový § 11a, který zní:

„§ 11a

Trestní stíhání proti téže osobě a pro týž skutek nelze zahájit, pokud státní zástupce ve zkráceném přípravném řízení

- rozhodl o schválení narovnání a věc odložil, nebo
- rozhodl o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání a podezřelý se osvědčil, nebo se má za to, že se osvědčil.“

4. V § 33 odstavec 2 zní:

„(2) Osvědčil-li obviněný, že nemá dostatek prostředků, aby si hradil náklady obhajoby, rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení soudce, že má nárok na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu. Vyplyvá-li ze shromážděných důkazů, že obviněný nemá dostatek prostředků na náhradu nákladů obhajoby, může, je-li to třeba k ochraně práv obviněného, rozhodnout předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce o nároku na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu i bez návrhu obviněného. V případech uvedených ve větě první a druhé náklady obhajoby zcela nebo zčásti hradí stát.“

5. V § 39 se vkládají za odstavec 1 odstavce 2 a 3, které znějí:

„(2) Pro tyto účely soud vede abecedně uspořádaný pořadník advokátů (dále jen „pořadník“), kteří chtějí vykonávat povinnost obhajoby jako ustanovení obhájci u tohoto soudu a mají sídlo v obvodu příslušného krajského soudu. Nelze-li ustanovit advokáta z tohoto pořadníku, vede soud pořadník advokátů, kteří mají sídlo v obvodu soudu.

(3) Advokáti vedení v pořadníku jsou ustanovováni jako obhájci jednotlivým obviněným postupně tak, jak za sebou následují jejich příjmení v pořadníku. Byl-li by tímto způsobem ustanoven advokát, u kterého jsou dány důvody k vyloučení z obhajoby, nebo nemohl-li by být advokát ustanoven z jiných důvodů, ustanoví se první následný advokát, u kterého tyto důvody nejsou.“

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 4.

6. Za § 44 se vkládá nový § 44a, který zní:

„§ 44a

(1) Shledá-li orgán činný v trestním řízení, že poškozenému nebo svědkovi hrozí nebezpečí v souvislosti s pobytem obviněného nebo odsouzeného na svobodě, poučí poškozeného nebo svědka o možnosti žádat informace o tom, že

- a) obviněný byl propuštěn z vazby nebo z ní uprchl, nebo
- b) odsouzený byl propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody nebo z něj uprchl.

(2) Poškozený nebo svědek může žádost podle odstavce 1 podat u soudu a v přípravném řízení u státního zástupce. Pokud je odsouzený ve výkonu trestu odnětí svobody, podává se žádost podle odstavce 1 soudu, který rozhodoval v prvním stupni.“

7. § 55b včetně nadpisu zní:

„§ 55b

Některé zvláštnosti protokolace v řízení před soudem

(1) O průběhu hlavního líčení je, nerozhodne-li z důležitých důvodů předseda senátu jinak, pořizován zvukový záznam.

(2) Je-li jako zapisovatel přibrán vyšší soudní úředník nebo protokolující úředník, protokol se nediktuje, ale samostatně jej podle zvukového záznamu pořizuje vyšší soudní úředník nebo protokolující úředník.

(3) Výpovědi osob, které již byly vyslechnuty, se do protokolu o hlavním líčení nebo ve veřejném zasedání zapisují jen potud, pokud obsahují odchytky nebo dodatky k dřívějším výpovědím nebo vysvětlením. Státní zástupce nebo obviněný mohou žádat, aby výpověď učiněná v řízení před soudem nebo její část byla doslovně zaprotokolována; předseda senátu takové žádosti vyhoví, pokud předmětem výpovědi není jen opakování toho, co je již zachyceno v protokolu.

(4) Protokol o hlavním líčení nebo veřejném zasedání není třeba písemně vyhotovovat, jestliže obviněný a státní zástupce prohlásí, že se vzdávají oprávněného prostředku proti rozhodnutí a na písemném vyhotovení protokolu o hlavním líčení nebo veřejném zasedání netrávají, anebo žádná z oprávněných osob nepodá opravný prostředek a rozhodnutí nabude právní moci. V takovém případě vyhotoví vyšší soudní úředník nebo protokolující úředník stručný záznam o průběhu hlavního líčení nebo veřejného zasedání, ve kterém uvede místo a dobu trvání hlavního líčení nebo veřejného zasedání, přítomné osoby, výrok rozhodnutí s uvedením zákonných ustanovení, jichž bylo použito, a vyjádření oprávněných osob o využití oprávněných prostředků.

(5) Byl-li zvukový záznam pořízen o průběhu úkonu před soudem a není-li dán důvod k postupu podle odstavce 4, zaznamená se jeho podstatný obsah již v průběhu úkonu nebo bezprostředně po jeho ukončení do protokolu.

(6) V řízení před soudem odpovídá za správnost a úplnost protokolace vyšší soudní úředník nebo protokolující úředník, pokud byl přibrán jako zapisovatel.

(7) Zvukový záznam se uchovává na nosiči informací spolu se spisem, a není-li jeho připojení ke spisu možné, poznamená se do protokolu nebo stručného záznamu místo jeho uložení. Výmaz zvukového záznamu nelze provést před skartací spisu.

(8) Provádí-li se úkon mimo budovu soudu a zvukový záznam nelze pořídit, přibere se k úkonu zapisovatel a předseda senátu mu protokol diktuje.“

8. V § 70a odst. 1 se na konci odstavce tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno j), které zní:

„j) podání žádosti poškozeným nebo svědkem podle § 44a.“

9. V § 70a se za odstavce 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Poškozený nebo svědek, který podal žádost podle § 44a, se vhodným způsobem vyrozumí o propuštění obviněného z vazby nebo o jeho uprchnutí z vazby v den, kdy k této skutečnosti došlo.“

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

10. V § 70a odst. 3 se slova „odstavce 1“ nahrazují slovy „odstavců 1 a 2“.

11. V § 71 odst. 2 větě druhé se slova „to neplatí, bylo-li zjištěno, že obviněný již působil na svědky nebo spoluobviněné nebo jinak mařil objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání“ nahrazují slovy „pokud bylo zjištěno, že obviněný již působil na svědky nebo spoluobviněné nebo jinak mařil objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání, rozhodne v přípravném řízení o ponechání obviněného ve vazbě na návrh státního zástupce soudce a po podání obžaloby soud“.

12. Za § 71 se vkládá nový § 71a, který zní:

„§ 71a

Pokud byl soudem vyhlášen odsuzující rozsudek, kterým byl obviněný odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody za zvlášť závažný úmyslný trestný čin, neplatí lhůty pro trvání vazby podle § 71 odst. 8 a 9 až do nařízení výkonu uloženého trestu odnětí svobody.“

13. V § 81 odst. 2 se věty třetí a čtvrtá nahrazují větou „Jde-li o věc, kterou obviněný získal trestným činem, nebo nepožádal-li obviněný o vrácení věci a právo na věc neuplatnil někdo jiný ve lhůtě šesti měsíců po uplynutí lhůty uvedené v odstavci 1 větě

druhé, připadá věc do vlastnictví státu; tím není dotčeno právo vlastníka žádat vydání takové věci nebo vydání částky stržené za její prodej.“

14. V § 81 odst. 3 se slova „ , a jde-li o věc nepatrné ceny, lze ji odevzdat orgánu příslušnému podle zvláštních předpisů k realizaci, a to v obou případech“ zrušují.

15. V § 81 odst. 4 se slova „ , odevzdání věci orgánu příslušnému podle zvláštních předpisů k realizaci“ zrušují.

16. Za § 152 se vkládá nový § 152a, který zní:

„§ 152a

U pohledávek vzniklých státu z titulu neuhrazených nákladů trestního řízení uvedených v § 152 odst. 1, které stát v rámci řízení uhradil, se úrok z prodlení nevyměřuje.“

17. V § 154 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:

„(2) Soud může podle povahy věci a okolností případu rozhodnout na návrh poškozeného o tom, že se odsouzenému ukládá povinnost uhradit poškozenému zcela nebo zčásti náklady související s účastí poškozeného v trestním řízení, a to i v případě, že poškozenému nebyl přiznán nárok na náhradu škody ani zčásti.“

18. V § 155 odst. 2 se za slova „v trestním řízení“ vkládají slova „nebo jiné náklady související s účastí poškozeného v trestním řízení“.

19. V § 173 odst. 1 písm. d) se slova „bylo-li trestní stíhání předáno“ nahrazují slovy „navrhuje-li se předání trestního stíhání“.

20. V § 173a se slova „do pěti dnů od“ nahrazují slovy „bezodkladně po“.

21. V § 174a odst. 1 se slovo „dvou“ nahrazuje slovem „tří“.

22. V § 179c odst. 2 se za písmeno e) vkládají nová písmena f) a g), která znějí:

„f) věc odloží, rozhodl-li o schválení narovnání, přičemž použije obdobně ustanovení § 309 a násl.,

g) věc podmíněně odloží podle § 179g,“.

Dosavadní písmena f) a g) se označují jako písmena h) a i).

23. Za § 179f se vkládají nové § 179g a 179h, které včetně nadpisu znějí:

„Podmíněné odložení podání návrhu na potrestání

§ 179g

(1) Namísto podání návrhu na potrestání může státní zástupce za podmínek uvedených v § 307 roz-

hodnout o tom, že se podání návrhu na potrestání podmíněně odkládá, jestliže

a) podezřelý se k činu doznal,

b) nahradil škodu, pokud byla činem způsobena,

c) s podmíněným odložením podání návrhu na potrestání vyslovil souhlas,

a vzhledem k osobě podezřelého, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

(2) V rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání se stanoví zkušební doba na šest měsíců až jeden rok. Zkušební doba počíná právní mocí tohoto rozhodnutí.

(3) Podezřelému lze též uložit, aby ve zkušební době dodržoval přiměřená omezení a povinnosti směřující k tomu, aby vedl řádný život.

(4) Proti rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání může podezřelý a poškozený podat stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 179h

(1) Jestliže podezřelý v průběhu zkušební doby vedl řádný život a vyhověl i dalším uloženým omezením, rozhodne státní zástupce, jež podmíněně odložil podání návrhu na potrestání v prvním stupni, že se osvědčil. Jinak, a to popřípadě i během zkušební doby, postupuje podle § 179f odst. 2 písm. b).

(2) Jestliže do šesti měsíců od uplynutí zkušební doby nebylo učiněno rozhodnutí podle odstavce 1, aniž na tom měl podezřelý vinu, má se za to, že se osvědčil.

(3) Právní mocí rozhodnutí o tom, že podezřelý se osvědčil, nebo uplynutím lhůty uvedené v odstavci 2 nastávají účinky uvedené v § 11a odst. 1 písm. b).

(4) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 mohou podezřelý a poškozený podat stížnost, jež má odkladný účinek.“

24. § 321 včetně nadpisu zní:

„§ 321

Narizení výkonu trestu

(1) Jakmile se rozhodnutí, podle něhož se má vykonat nepodmíněný trest odnětí svobody, stalo vykonatelným, předseda senátu příslušné věznici zašle narizení výkonu trestu a vyzve odsouzeného, je-li na svobodě, aby trest ve stanovené lhůtě nastoupil. Stal-li se výrok o uložení trestu odnětí svobody vykonatelným rozhodnutím odvolacího soudu, nariadí výkon tohoto trestu u odsouzeného, který je ve vazbě, předseda senátu odvolacího soudu hned po vyhlášení rozhodnutí; předseda senátu odvolacího soudu tak může učinit i u odsouzeného, který není ve vazbě, je-li z konkrétních skutečností zjištěno, že jeho pobyt na svobodě je nebezpečný, nebo jestliže z jeho jednání nebo

dalších konkrétních skutečností vyplývá důvodná obava, že odsouzený uprchne nebo se bude skrývat.

(2) Nebylo-li z konkrétních skutečností zjištěno, že pobyt odsouzeného na svobodě je nebezpečný, nebo nevyplývá-li z jeho jednání nebo dalších konkrétních skutečností důvodná obava, že uprchne nebo se bude skrývat, a není tak dán důvod pro okamžité nařízení výkonu trestu odnětí svobody, může předseda senátu k nastoupení trestu poskytnout odsouzenému přiměřenou lhůtu, aby si mohl obstarat své záležitosti. Tato lhůta nesmí být delší než jeden měsíc ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí uvedené v odstavci 1.

(3) Nenastoupí-li odsouzený trest ve lhůtě, která mu byla poskytnuta, nebo bylo-li z konkrétních skutečností zjištěno, že jeho pobyt na svobodě je nebezpečný, nebo jestliže z jeho jednání nebo dalších konkrétních skutečností vyplývá důvodná obava, že uprchne nebo se bude skrývat, nařídí předseda senátu, aby byl do výkonu trestu dodán. Není-li známo místo pobytu odsouzeného, užije se na příkaz k jeho dodání do výkonu trestu přiměřeně ustanovení § 69 odst. 3. Je-li místo pobytu odsouzeného známo, lze použít k jeho dodání do výkonu trestu ustanovení § 83c odst. 2. V příkazu předseda senátu vždy požádá policejní orgán o neprodlené podání informace o tom, zda byl odsouzený do výkonu trestu dodán, popřípadě jaké okolnosti dodání do výkonu trestu brání.

(4) Příkaz podle odstavce 3 se vydá i v případě, nesplní-li odsouzený svou povinnost uvedenou v § 322 odst. 1 poslední větě, nebo za podmínek uvedených v § 322 odst. 3 větě druhé.

(5) Podal-li poškozený žádost podle § 44a, zašle předseda senátu spolu s nařízením výkonu trestu příslušné věznici informace o poškozených, které je třeba o propuštění nebo uprchnutí odsouzeného vyrozumět. V případě, že poškozený podal žádost v době, kdy je odsouzený ve výkonu trestu odnětí svobody, zašle soud věznici, v níž odsouzený vykonává trest odnětí svobody, příslušné informace dodatečně. Věznice je povinna písemně vyrozumět poškozeného bezodkladně, nejpozději však v den následující po skutečnosti uvedené v § 44a odst. 1 písm. b).“.

25. § 322 zní:

„§ 322

(1) Předseda senátu odloží na potřebnou dobu výkon trestu odnětí svobody, jestliže z lékařské zprávy o hospitalizaci odsouzeného v lůžkovém zdravotnickém zařízení nebo z jiných skutečností vyplývá, že by výkon trestu ohrozil jeho život nebo zdraví.

(2) Požádá-li odsouzený o odklad výkonu trestu

odnětí svobody z důvodů uvedených v odstavci 1, avšak předseda senátu má za to, že takové důvody nejsou zřejmě dány, vyzve odsouzeného, aby nejpozději při nástupu výkonu trestu odnětí svobody předložil zprávu o svém zdravotním stavu příslušné věznici. Zjistí-li věznice, že zdravotní stav odsouzeného mu neumožňuje podrobit se výkonu trestu odnětí svobody, podle povahy navrhne soudu jeho odklad nebo přerušení.

(3) Výkon trestu odnětí svobody na těhotné ženě a na matce novorozeného dítěte předseda senátu odloží na dobu jednoho roku po porodu.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavců 1 a 3 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.“.

26. Za § 364 se vkládá nový § 364a, který zní:

„§ 364a

Předseda senátu okresního soudu uvedeného v § 364 odst. 1 též rozhoduje o zahlázení odsouzení cizozemským soudem, které je zaznamenáno v evidenci Rejstříku trestů; účinky v cizině může mít takové rozhodnutí pouze tehdy, stanoví-li tak mezinárodní smlouva.“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Lhůta šesti měsíců uvedená v § 81 odst. 2 trestního řádu, ve znění tohoto zákona, počne běžet od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona č. 265/2001 Sb.

Čl. III

V čl. II bodě 3 zákona č. 265/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, se věta druhá zrušuje.

ČÁST TŘETÍ ÚČINNOST

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2004.

Zaorálek v. r.

Klaus v. r.

Špidla v. r.